

Vergaderjaar 2019–2020

35 413

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (XIII) voor het jaar 2020 (Incidentele suppletoire begroting inzake Noodpakket banen en economie)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

A Artikelgewijze toelichting bij het wetsvoorstel

Wetsartikelen 1

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 2.3, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2020 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht.

De Minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes

B Artikelgewijze toelichting bij de begrotingsartikelen

1. Leeswijzer

Omvang begrotingsartikel (stand ontwerp-begroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 < 1.000	5	10
=> 1.000	10	20

2. Beleidsartikelen

2.1 Beleidsartikel 2 Bedrijvenbeleid: innovatie en ondernemerschap voor duurzame welvaarts groei

Tabel 1 Budgettaire gevolgen van beleid incidentele supplettoire begroting (ISB) (bedragen x € 1.000)

	Stand ontwerp- begroting 2020 incl. NvW	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
VERPLICHTINGEN	2.191.632	1.611.000	3.802.632	0	0	0	0
<i>Waarvan garantieverplichtingen</i>	1.250.000	1.100.000	2.350.000	0	0	0	0
<i>Waarvan overige verplichtingen</i>	941.632	511.000	1.452.632	0	0	0	0
UITGAVEN	1.075.493	609.000	1.684.493	0	0	0	0
<i>Waarvan juridisch verplicht</i>	83%		87%				
Subsidies	205.011	481.000	686.011	0	0	0	0
Lucht- en Ruimtevaart		0	0	0	0	0	0
MKB-Innovatiestimulering Topsectoren (MIT)	39.131	0	39.131	0	0	0	0
Eurostars	18.132	0	18.132	0	0	0	0
Bevorderen Ondernemerschap	21.390	0	21.390	0	0	0	0
Groene Groei en Biobased Economy		0	0	0	0	0	0
Cofinanciering EFRO, inclusief INTERREG	22.361	0	22.361	0	0	0	0
Bijdrage aan ROM's	6.161	0	6.161	0	0	0	0
Verduurzaming industrie	61.400	0	61.400	0	0	0	0
Startup-beleid	14.400	0	14.400	0	0	0	0
Urgendmaatregelen industrie	21.000	0	21.000	0	0	0	0
Noodloket		475.000	475.000				
Qredits		6.000	6.000				
Overige subsidies	1.036	0	1.036	0	0	0	0
Garanties	57.211	98.000	155.211	0	0	0	0
BMKB	36.744	23.000	59.744	0	0	0	0
Groefaciliteit	8.722	0	8.722	0	0	0	0
Garantie Ondernemingsfinanciering (GO)	11.745	75.000	86.745	0	0	0	0
Garanties MKB Financiering		0	0	0	0	0	0
Opdrachten	10.561	0	10.561	0	0	0	0
Onderzoek en opdrachten	4.134	0	4.134	0	0	0	0
Caribisch Nederland	1.056	0	1.056	0	0	0	0
ICT beleid		0	0	0	0	0	0
Regeldruk	2.206	0	2.206	0	0	0	0
Regiekosten regionale functie	665	0	665	0	0	0	0
Invest-NL in opbouw		0	0	0	0	0	0
Cybersecurity		0	0	0	0	0	0
Small Business Innovation Research	2.500	0	2.500	0	0	0	0
Bijdragen aan agentschappen	93.235	30.000	123.235	0	0	0	0
Bijdrage RVO.nl	82.448	30.000	112.448	0	0	0	0
Bijdrage Agentschap Telecom	516	0	516	0	0	0	0
Bijdrage Logius		0	0	0	0	0	0

	Stand ontwerp-begroting 2020 incl. NvW	Mutaties ISB	Stand ISB	Mutatie 2021	Mutatie 2022	Mutatie 2023	Mutatie 2024
Invest-NL	10.271	0	10.271	0	0	0	0
Bijdragen aan ZBO's/RWT's	316.624	0	316.624	0	0	0	0
Bijdrage aan TNO	170.860	0	170.860	0	0	0	0
Kamer van Koophandel	121.757	0	121.757	0	0	0	0
Bijdrage aan NWO-TTW	24.007	0	24.007	0	0	0	0
Bijdragen aan medeoverheden	6.800	0	6.800	0	0	0	0
Sterke Regio's en Nota Ruimte	6.800	0	6.800	0	0	0	0
Bijdragen aan (inter-)nationale organisaties	386.051	0	386.051	0	0	0	0
Internationaal Innoveren	40.851	0	40.851	0	0	0	0
PPS-toeslag (voorheen TKI-toeslag)	165.059	0	165.059	0	0	0	0
TO2 (Deltares, MARIN en NLR)	50.121	0	50.121	0	0	0	0
Topsectoren overig	10.834	0	10.834	0	0	0	0
Ruimtevaart (ESA)	96.430	0	96.430	0	0	0	0
Bijdrage NBTC	9.536	0	9.536	0	0	0	0
Bijdragen organisaties Economische ontwikkeling en technologie	5.720	0	5.720	0	0	0	0
	7.500	0	7.500	0	0	0	0
Stortingen begrotingsreserve		0	0	0	0	0	0
Storting reserve BMKB		0	0	0	0	0	0
Storting reserve Groeifaciliteit		0	0	0	0	0	0
Storting reserve GO		0	0	0	0	0	0
Storting reserve Garanties MKB Financiering		0	0	0	0	0	0
ONTVANGSTEN	129.867	0	129.867	0	0	0	0
BMKB	33.000	0	33.000	0	0	0	0
Groeifaciliteit	8.000	0	8.000	0	0	0	0
Garantie Ondernemings-financiering (GO)	13.000	0	13.000	0	0	0	0
MKB Financiering		0	0	0	0	0	0
Luchtvaartkrediet-regeling	6.116	0	6.116	0	0	0	0
Rijksoctrooiwet	36.012	0	36.012	0	0	0	0
Eurostars	5.094	0	5.094	0	0	0	0
F-35	7.000	0	7.000	0	0	0	0
Diverse ontvangsten	21.645	0	21.645	0	0	0	0

Toelichting

Verplichtingen

De coronacrisis raakt vele sectoren en leveringsketens. Niet alleen kleine bedrijven worden getroffen, ook grote bedrijven. Grote bedrijven hebben doorgaans meer buffers om de eerste effecten van de coronaproblematiek op te vangen, maar ook zij lopen tegen grenzen aan. Het kabinet committeert zich om alle garantieruimte te verstrekken die nodig is, zodat bedrijven met een gezond toekomstperspectief aan voldoende financiering kunnen blijven komen. Om te beginnen wordt het garantiebudget van de GO substantieel met € 1,1 mld verhoogd tot € 1,5 mld. Ook de maximale GO-faciliteit per onderneming zal substantieel worden verhoogd van € 50 mln naar € 150 mln. Deze plafonds zijn gelijk aan die van tijdens de financiële crisis, en door deze verhogingen ontstaan ruimere financieringsmogelijkheden voor bedrijven.

Uitgaven

Subsidies

Er komt één noodloket voor de tegemoetkoming in de vorm van een gift voor de eerste nood bij ondernemers die direct zijn getroffen door overheidsmaatregelen ter bestrijding van de coronacrisis en die hun omzet daardoor geheel of grotendeels zien verdwijnen. Dit als noodvoorziening op de overige maatregelen in de brief. Het gaat hier in het bijzonder om eet- en drinkgelegenheden, private culturele instellingen en andere etablissementen die het grootste deel van hun activiteiten noodgedwongen moeten staken en die mogelijk in de problemen komen vanwege de 1,5 meter afstandseis. Zij zien hun inkomsten grotendeels teruglopen, terwijl hun vaste lasten intussen gewoon doorlopen en hun uitgaven in veel gevallen al gedaan zijn. Deze inkomsten kunnen bovendien moeilijk worden ingehaald wanneer de COVID-19-uitbraak achter de rug is. Eis is wel dat het ondernemen betreft met een fysieke inrichting buiten het eigen huis. De tegemoetkoming moet nog verder worden uitgewerkt. Het betreft een eenmalig forfaitair bedrag van € 4.000 voor de periode van drie maanden en geldt alleen voor ondernemingen die qua type en sector in ieder geval aan bovengenoemde voorwaarden voldoen. De voorwaarden worden op dit moment uitgewerkt. Indien nodig worden deze voorwaarden steeds geactualiseerd.

Voor een subsidie aan Qredits wordt € 6 mln uitgetrokken. De subsidie maakt het mogelijk om de door de coronaproblematiek geraakte ondernemingen in de kredietportefeuille van Qredits te ondersteunen. Deze ondersteuning zal in principe gelden voor een termijn van negen maanden. De openstelling van deze crisismaatregel loopt tot eind mei 2020. De in aanmerking komende ondernemingen zullen ondersteund worden door middel van uitstel van de aflossingsverplichting voor een periode van maximaal zes maanden waarbij over deze periode tevens een rentekorting wordt aangeboden. De rentekorting leidt ertoe dat Qredits een lagere rente in rekening kan brengen bij de ondernemer. De bijdrage van de Staat van maximaal € 6 mln zal met name worden ingezet om de inkomstenderving van Qredits als gevolg van genoemde rentekorting te dragen.

Garanties

Het kabinet heeft in de kamerbrief van 12 maart 2020 aangekondigd een tijdelijke faciliteit onder de BMKB op te stellen voor mkb-bedrijven die getroffen zijn door de uitbraak van het coronavirus. Onder de tijdelijke maatregel van de BMKB worden financieringen met een verhoogd borgstellingskrediet van 50% naar 75% mogelijk aan in de kern gezonde mkb-bedrijven, om opgekomen of te verwachten liquiditeitsproblemen vanwege de coronaproblematiek te verzachten. Financiers (met name banken) kunnen daardoor gemakkelijker en sneller krediet verruimen waardoor meer mkb-bedrijven eerder meer geld kunnen lenen. Bij een verwachte benutting van € 200 mln, waarmee € 300 mln aan krediet door financiers wordt mogelijk gemaakt, zullen de kosten voor de overheid ca. € 23 mln bedragen. Dit bedrag wordt beschikbaar gesteld om toekomstige verliesdeclaraties op te vangen.

Als gevolg van de verruiming van de Garantie Ondernemingsfinanciering zoals toegelicht onder de verplichtingen worden er naar verwachting ca. € 75 mln aan extra uitgaven verwacht.

Bijdragen aan agentschappen

Als uitvoeringskosten van het noodloket en de verruimingen van de BMKB en de GO wordt voor de bijdrage RVO.nl € 30 mln geraamd.